

ESPAI D'OPINIONS

Nº270
Abril 2013

Lila Thomàs i Andreu

**Membre de l'Ateneu
Pere Mascaró**

REPÚBLICA, SINÒNIM D'IGUALTAT TAMBÉ AVUI

El proper diumenge, 14 d'abril, farà vuitanta-dos anys que es proclamà la II República a l'Estat Espanyol. L'any passat la Fundació Emili Darder i l'Ateneu Pere Mascaró commemorarem la data amb diversos actes, i el lema fou aquest, República és Igualtat.

En aquests dies vivim un progressiu deteriorament de la institució que representa l'Estat, la "instaurada" monarquia, ja que així ho va voler el dictador Franco, convé commemorar i reivindicar amb més força que mai la República com a forma d'Estat democràtica.

L'abril de 1931 s'inicià una etapa apassionant que va promoure canvis molt importants. Els primers governs republicans varen exercir una tasca admirable encaminada a resoldre les injustícies i desigualtats seculars que patia l'Estat:

Les reformes més justes en matèria social i agrària, la separació Església-Estat, la reforma de l'estament militar són algunes de les fites del període republicà, però hi destaca primordialment l'aposta per un ensenyament públic, laic i universal, amb una inversió en equipaments públics extraordinària i una modernització radical dels sistemes pedagògics.

A més d'implantar el laïcisme, la coeducació i el bilingüisme, (al manco a Catalunya) , es varen construir 7.000 escoles l'any 1931; 2.580 en 1932; 3.990 en 1933. Es triplicaren els instituts de segona ensenyança i es formaren molts de mestres i professors. Per a aquells republicans, la cultura i l'educació eren sinònim de llibertat.

Al mateix temps es va encetar un procés de descentralització política, amb l'aprovació d'estatuts d'autonomia, i de recuperació de les llengües de l'Estat diferents del castellà. Recordem que la Primera República ja havia abordat la necessitat d'autogovern dels territoris amb una estructura federal.

República és sinònim d'igualtat dels ciutadans i ciutadanes a l'hora de ser elegits i elegibles, igualtat davant drets successoris per herència o matrimoni que consagra la monarquia i la noblesa.

Amb la República s'aconseguí el vot de les dones, i altres lleis importants cap a la igualtat.

A més del text constitucional, es va declarar la igualtat dels fills fora del matrimoni, la investigació de la paternitat, la igualtat d'home i dona dins el matrimoni.

Es va aprovar la llei del divorci el 1932, aquesta darrera era molt avançada per la seva època, i la llei de matrimoni civil. També l'any 1933 es va acordar que les vídues no perdien la pàtria potestat sobre els fills malgrat es tornessin a casar.

El codi penal de 1932 va suprimir el delictes d'adulteri en la dona i amistançament en l'home. Va desaparèixer el parricidi per honor... En definitiva molta feina i un avanç ferm cap a més igualtat entre dones i homes.

Un any més aquest diumenge celebrarem el vuitanta-dosè aniversari de la II República, a la plaça de Cort, convocats per Memòria de Mallorca i Unió Cívica per la República, on es llegirà un Manifest al qual s'han adherit moltes organitzacions i entitats socials i polítiques. La Fundació Emili Darder i l'Ateneu Pere Mascaró també.

Un any més i enguany amb més força reivindicarem la República com a forma d'Estat democràtica, igualitària.

Un any més serem moltes persones, dones i homes, que refermarem el nostre compromís en la lluita per aconseguir, més prest que tard, el canvi de la monarquia borbònica a la República.